

HET STRAATJE

door NANNIE VAN WEHL

Ma vie est là, dans cette ruelle.
Rostand

Nu ben ik er weer in terug, in mijn straatje.
Daar, waar mijn werkelijke leven ligt.

Buiten mijn straatje is alles fantasie en plezier en moderne afleiding. O! wat kan ik dat woord haten. Ik wil niet af-geleid worden. Ik wil niet af van het werkelijke leven. Ik wil leven, wel door-dacht. Ik wil leven en werken. Rustig wil ik die anderen, die mij toevertrouwd zijn, laten leven en werken. Dat kan ik alleen maar vanuit mijn straatje. Daarom ben ik zoo blij, als ik weer in mijn straatje terug ben. Daarom neem ik altijd met een zucht afscheid van mijn straatje.

Ma vie est là, dans cette ruelle.

Het is tusschen de groote tafel en den haard. Aan de eene zijde loopt het dood tegen de groote bergère. De staande lamp, die haar roode kap draagt als een lantaarn, werpt er een warmen schijn over. Aan de andere zijde is de ingang, daar komen de natte, de koude, de moeë menschenkinderen bij me en gaan vlak voor den haard zitten. Het straatje is nogal breed. Van dat zit-plaatsje af is de afstand tot moeders knie niet groot, laten ze dan al zelf zoo groot zijn. En vanuit de bergère valt 't makkelijk, over een goed verzorgd jongenshoofd te strijken; men wil nu eenmaal wel eens over zijn kuif gestreken worden. Niets laat zich zoo goed bepraten overigens, als daar in 't straatje. En is de haard voor 't jonge bloed te warm, de tafel heeft nog drie kanten; de roode kap werpt licht genoeg over alle zitplaatsen rondom, en 't straatje zelf komt vrij voor de kleine, draagbare theetafel en de groote naaimand.

Ma vie est là, dans cette ruelle.

Nu kan er weer ernstig werk gedaan worden. Nu kunnen we weer vorderen met zijn allen. Ik wil óók vorderen. Ik wil lezen, ik wil nadenken, terwijl de handen bezig zijn. Ik wil de toekomst

uitstippelen, ik wil de toestanden overdenken en mijn maatregelen tijdig nemen. Ik wil alles doen wat ik kan om de mij opgelegde taak, de opvoeding van onze kinderen in de allereerste plaats, maar ook het drijven van onze huishouding, zoo goed mogelijk te volbrengen. Dat kan ik alleen maar in mijn straatje. Vandaar uit regel ik en bestuur ik. Maar tracht dat zóó te doen, dat ik voor weken en weken uit mijn straatje weg kan. Juist in het straatje heb ik tijd genoeg om tot de diepe overtuiging te komen, dat we noodig de wijde wereld in moeten en reizen moeten, terwille van onze opgroeiende kinderen. Buiten zijn terwille van onze opgroeiende kinderen. Reizen, dat doen we dan ook. Hemel, zoo lang en zoo ver! Want onze kinderen moeten cosmopolitisch worden, onze grenzen zijn te nauw voor 't opgroeiende geslacht. Als ze wat bereiken willen, zullen ze weg moeten, ver weg. We willen ze vast wennen aan vreemde streken, vreemde talen, vreemde gewoonten. Dat alles en méér heb ik bedacht en voor mekaar gezet in mijn straatje. Maar ik beklaag er de kinderen om. Want ik zie 't al lang, hun tempo is anders dan ons tempo en zal hun nauwelijks tijd laten tot de levensverdieping, die ik in mijn straatje zoek en vind. Hun hart is anders dan ons hart en zal zich zoo sterk niet meer hechten aan een huis, aan een plaats.

Soms zie ik mezelf als een der laatsten van een generatie, een rij moeders in bergères, voor brandende haarden, onder schemerlampen en de volgende generatie komt daar niet meer toe. Deze zal op enkele oogenblikken zwijgen en haar gemis voelen, een enkel oogenblik, maar evenmin als bij den ouden Kegge zal men kunnen zeggen, hoeveel smart dat bevat.

In mijn straatje overdenk ik de prachtige en welgeslaagde reizen, die we dit jaar weer hebben gemaakt. Hoe goed voor de kinderen. Wat hebben

ze Duitsch gesproken, wat hebben ze zich in 't Engelsch geweerd. Ik bracht zoo'n aardige hulde mee naar huis, over hun Duitsch. Een hulde, waarover je niet de schouders op hoeft te halen: „Nou ja, dan willen ze vleien.” Neen, want de kinderen werden niet gehuldigd, maar ik moest speciaal de hulde overbrengen aan den leeraar en de leerares der kinderen, die hun, Hollanders aan Hollanders, zóó Duitsch hadden leeren spreken. Een Duitsche doktersvrouw kwam niet over haar verbazing heen, dat de kinderen van Hollanders in Holland les hadden gehad.

Voor mezelf kan ik op de mooiste reis zoo naar mijn straatje verlangen, daar, waar weer tijd tot overdenken is. En met zoo'n paar reizen is mijn reislust al heel wat gestild. Als de kinderen eenmaal op hun bestemming zijn, zal het straatje steeds dierbaarder worden en zal ik er steeds meer de woorden overdenken van Henry de Montherlant, die zelfs schreef over den vloek van het reizen. „Een mensch, die alleen is en onafhankelijk, die her- en derwaarts trekt, zijn beide pijnigers, Vrijheid en Verveling, op de hielen — een mensch, zoo ver van huis, dat hij de woningen van zijn beste vrienden, ja, zijn eigen huis vergat — zoo'n mensch noem ik een Duivel.”

Zoo noemt Montherlant een mensch, wiens lot door velen zal benijd worden. Ik noem hem een oneindig beklagenswaardige en als ik zijn toestand dan goed overdenk, voel ik tranen van dankbaar-

heid naar mijn oogen wellen om mijn straatje.

Vrij ben ik niet in mijn straatje. Want men verwacht er mij te zullen vinden. Dan gaat de deur open, dan komt daar de jeugd binnen, hun leven wil telkens den draai van den wervelstorm nemen en telkens vind ik in mijn straatje de kracht en de suggestie, die de stormen weer neer doet liggen. Ik verbeeld me, dat ik zóó iets voor hen word, iets dat, als ik er niet meer zijn zal, nog na zal werken. En misschien, misschien — ben ik dan toch niet de laatste. Misschien zal, wat nu jong is en wervelen wil, nog eens zelf een straatje zoeken en vinden, tot eigen heil en het heil van hun jongeren.

De zomer is voorbij, de winter is er. De haard brandt, de lamp werpt haar rooden glans, de gordijnen zijn dicht — nu is het, Goddank, weer de tijd van werken en vorderen. Vorderen wil ik ook, al was 't alleen in 't belang van hen, voor wie ik leef. Want een wijze les heeft geklonken: „De vrouw kan niet de Engel van den Huiselijken Haard zijn, indien ze niet méér is dan dat.”

Méér dan dat.

Dat kan ik alleen maar worden in mijn straatje.

Niet op de bergen en niet in de bosschen en niet aan zee, en niet op de kermis der ijdelheid en niet tusschen de wielen en niet waar 't druk is en luidruchtig. Alleen maar in het straatje, vóór den haard.

Ma vie est là, dans cette ruelle.

